

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Tomáše Herce a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **M. M.**, zastoupený Mgr. Martinem Kukrálem, advokátem se sídlem Tylova 382/2, Písek, proti žalovanému: **Městský úřad Protivín**, se sídlem Masarykovo náměstí 128, Protivín, zastoupený Mgr. Ing. Janem Procházkou, LL.M., advokátem se sídlem Masarykovo náměstí 19, Protivín, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v tom, že žalobci neumožnil dne 15. 5. 2024 nahlížet do zápisů ze schůzí rady města Protivín konaných ve dnech 4. 4. 2024 a 26. 4. 2024, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 1. 10. 2025, č. j. 51 A 20/2024-95,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovaný **je povinen** nahradit žalobci náklady řízení o kasační stížnosti ve výši **5 070 Kč** k rukám jeho zástupce Mgr. Martina Kukrála, advokáta se sídlem Tylova 382/2, Písek, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Věc se týká povinnosti obecního úřadu umožnit členovi zastupitelstva obce nahlédnutí do zápisu ze schůze rady obce, která vyplývá z § 101 odst. 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) ve věci již jednou rozhodl rozsudkem ze dne 29. 5. 2025, č. j. 4 As 283/2024-29.

[2] Žalobce je členem zastupitelstva města Protivín. Dne 15. 5. 2024 se v úředních hodinách (kolem 15:30 hodin) dostavil do budovy žalovaného (dále jen „stěžovatel“) za

účelem nahlédnutí do zápisů ze schůzí rady města Protivín konaných ve dnech 4. 4. 2024 a 26. 4. 2024, toto nahlédnutí mu ale nebylo umožněno. Sekretářka, která má na starost uvedené nahlížení, totiž nebyla přítomna.

[3] V neumožnění nahlédnout do zápisů ze schůzí rady města spatřoval žalobce nezákonný zásah stěžovatele, proti němuž se bránil žalobou. Krajský soud v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“) shledal žalobu důvodnou a rozsudkem ze dne 16. 10. 2024, č. j. 51 A 20/2024-51, určil nezákonnost takto vymezeného zásahu (výrok I.). Současně uložil stěžovateli povinnost uhradit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 16 844 Kč ve lhůtě 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce (výrok II.).

[4] Krajský soud zdůraznil, že žalobce měl na nahlédnutí do zápisů ze schůzí rady města právo podle § 101 odst. 4 obecního zřízení, které nemohl v úřední hodiny realizovat. V této souvislosti poukázal na svůj rozsudek ze dne 15. 11. 2023, č. j. 51 A 31/2023-44, v němž se zabýval obdobnou věcí žalobce, ve které mu stěžovatel dvakrát neumožnil nahlédnout do zápisů ze schůze rady města na obecný příkaz starosty města. Žalobce byl tehdy odkázán na písemnou žádost, v čemž krajský soud shledal porušení jeho práva nahlížet do těchto zápisů bez omezení. Tím, že stěžovatel takto postupoval opakovaně, byla naplněna nutná hranice intenzity zásahu do práva žalobce. Samotné umožnění nahlédnutí navíc není nijak komplikovanou činností. Úvahy stěžovatele, že žalobce nebyl ve výkonu své funkce omezen, neboť nejbližší zasedání zastupitelstva se konalo až dne 10. 6. 2024, nejsou podstatné, stejně jako skutečnost, že následně mu bylo vyhověno a požadované zápisy mu byly zpřístupněny.

[5] Rozsudek krajského soudu zrušil Nejvyšší správní soud již zmíněným rozsudkem č. j. 4 As 283/2024-29. Uvedl v něm, že stěžovatel měl žalobci umožnit nahlížení do zápisů bez zbytečných průtahů, což nelze vykládat za všech okolností jako okamžitě. Bylo třeba se zabývat konkrétním důvodem, pro který mu nahlížení umožněno nebylo, jakož i tím, jakým způsobem stěžovatel na vzniklou situaci reagoval a zda v souladu se základními zásadami činnosti veřejné správy vytvořil žalobci podmínky k tomu, aby do zápisů ze schůze rady města mohl nahlédnout v co nejkratší době. Krajský soud měl zohlednit uvedená tvrzení stěžovatele a vyhovět jeho případným důkazním návrhům směřujícím k prokázání jím tvrzených skutečností. Místo toho ale vyšel z nesprávného právního závěru, že nezákonnost postupu stěžovatele byla dána již tím, že žalobci nebylo vyhověno v úředních hodinách. Pokud se krajský soud předem odmítl zabývat stěžovatelem tvrzenými důvody, pro které žalobci nebylo nahlížení v určitém konkrétním okamžiku umožněno, pak své rozhodnutí založil na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu.

[6] Ve věci znovu rozhodoval krajský soud, který napadeným rozsudkem určil nezákonnost zásahu stěžovatele spočívajícího v tom, že žalobci nebylo dne 15. 5. 2024 umožněno nahlížet do zápisů ze schůzí rady města Protivín konaných dne 4. 4. 2024 a 26. 4. 2024 (výrok I.). Stěžovateli byla uložena povinnost uhradit na náhradě nákladů částku 31 833 Kč ve lhůtě 30 dnů od dne právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce (výrok II.).

pokračování

[7] Pro posouzení věci byl klíčový právní názor Nejvyššího správního soudu, že v úředních hodinách mohlo být žalobci nahlížení do zápisů ze schůze rady města neumožněno jen výjimečně, a to z omluvitelného důvodu. Krajský soud z obsahu internetových stránek zjistil, že na adrese stěžovatele sídlí odbor správní (7 zaměstnanců; podle jmenovitých kontaktů 5 zaměstnanců), odbor finanční (9 zaměstnanců) a odbor výstavby, dopravy a životního prostředí (5 zaměstnanců), jakož i starosta, místostarostka a tajemník. Žalobce při své návštěvě jednal s vedoucí pracovníci správního odboru a s pracovníci matriky spadající pod stejný odbor. Stěžovatel je navíc pověřeným obecním úřadem (tzv. obcí II. stupně), u něhož nelze uvažovat o takové personální nevybavenosti, pro kterou by i plnění základních a jednoduchých úkonů mohlo být problematické (oproti obcím I. typu s velmi malým počtem obyvatel). To ostatně stěžovatel ani netvrdí ani nedokládá. Pouze uvádí, že jde o poměrně malý obecní úřad.

[8] Jelikož se žalobce dostavil k stěžovateli v běžný úřední den, během úředních hodin a obvyklým způsobem (jako jindy) požadoval umožnění nahlížení do zápisů ze schůze rady města, zabýval se krajský soud tím, zda neumožnění nahlížení mělo rozumný důvod, který lze s ohledem na běžný chod věcí považovat za omluvitelný. Takový omluvitelný důvod ale neshledal. Z dokazování vyplývá, že pověřená pracovnice – sekretářka starosty se od 15:00 hodin účastnila zasedání rady (shodná tvrzení účastníků, zápis ze schůze rady města). Zasedání rady města nelze považovat za mimořádnou či neočekávanou událost. Dne 15. 5. 2024 se konala 10. pravidelná schůze rady města. Pravidelná zasedání rady města se konala zpravidla dvakrát měsíčně, a tudíž šlo o běžnou součást chodu věcí. I když bylo zasedání operativně přesunuto do budovy základní školy, samotné jeho konání nebylo jakkoli mimořádné či svolané na poslední chvíli. S ohledem na jinak dostačující personální možnosti stěžovatele bylo možné zajistit nahlížení do zápisu ze schůze rady města. Jde ostatně o administrativně velmi jednoduchý úkon, který nevyžaduje žádnou kvalifikaci či odbornost. Polemizuje-li stěžovatel, že sekretářka mohla být na radě kontaktována, podle krajského soudu nelze mít rozumně za to, že jediný klíč od kanceláře sekretariátu měla pouze sekretářka či starosta. I kdyby tomu tak ale bylo, jak zaznívá od úřednic na přehrávaném videozáznamu, na výsledném posouzení to může pouze pramálo změnit. Je věcí stěžovatele, jakým způsobem za běžné situace zajistí plnění svých zákonných povinností.

[9] Bylo v možnostech stěžovatele, aby zabezpečil nahlížení do zápisů ze schůze rady města i v době nepřítomnosti pověřené pracovnice – sekretářky. Její nedostupnost v daný okamžik byla dána plněním pracovních povinností v jiné budově, pročez nešlo o krátkou nepřítomnost v řádu minut. Z ničeho nevyplývá, že by žalobci bylo sdělováno, zda a kdy se sekretářka v daný den vrátí. Takové tvrzení stěžovatele ve vyjádření ze dne 27. 6. 2024 nebylo ničím potvrzeno a žalobce je zpochybňuje. Naopak podle vyjádření stěžovatele ze dne 26. 9. 2025 (č. l. 92 soudního spisu), jakož i prohlášení na internetových stránkách stěžovatele, byl žalobce odkázán na následující pracovní den. Nepřítomnost sekretářky nebyla náhlá či jakkoli výjimečná. Nebyly zjištěny žádné okolnosti, které by zavadávaly rozumný a omluvitelný důvod pro to, aby žalobci nebylo výjimečně umožněno nahlédnout do požadovaného zápisu ze schůze rady města v úřední den v úřední hodiny tak, jak mohl předpokládat. Z tohoto důvodu není podstatné, že žalobci byla sdělena možnost dostavit se k nahlížení další den, případně i jindy podle své potřeby.

II. Kasační stížnost

[10] Stěžovatel podal kasační stížnost proti rozsudku krajského soudu z důvodů, které podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), navrhl jej zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. Zastává názor, že krajský soud nerespektoval právní názor vyložený v rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 283/2024-29.

[11] Předně měl krajský soud hodnotit, zda neumožnění nahlédnutí do zápisu z rady města může být vůbec zásahem. Toto oprávnění mající základ v § 82 písm. c) obecního zřízení nebylo nikdy zpochybněno, vztahuje se však k němu lhůta 30 dnů na vyřízení žádosti. Nevyporádaná zůstala také otázka subsidiárního použití zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Samotná judikatura není jednotná. Stěžovatel připomíná, že proti neposkytnutí informace podle § 82 obecního zřízení se člen zastupitelstva může bránit žalobou na ochranu proti nečinnosti, a nikoli žalobou na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu (rozsudek NSS ze dne 19. 2. 2013, č. j. 8 Aps 5/2012-47).

[12] Pro hodnocení konkrétního případu bylo rozhodné, zda jednání stěžovatele bylo projevem libovůle či zda představovalo záměrný a šikanózní zásah do práva žalobce. Krajský soud měl hodnotit, zda důvody, pro které žalobce nemohl nahlédnout do správního spisu, odpovídají obvyklým podmínkám nahlížení do správního spisu u stěžovatele. Právní závěr, že nahlédnutí mělo být umožněno „okamžitě“ a že nepřítomnost sekretářky způsobená schůzí rady města není rozumným důvodem, mělo za následek takový výklad § 101 odst. 4 obecního zřízení, který je v rozporu s právním názorem Nejvyššího správního soudu. Pojem „bez zbytečných průtahů“ je třeba vykládat v kontextu konkrétních podmínek fungování správního orgánu, a nikoli jako bezprostřední výkon povinnosti.

[13] V průběhu celého řízení stěžovatel namítal, že zastupitelnost jednotlivých pracovníků je velmi problematická. Krajský soud při dokazování nepostupoval pečlivě. Sám „zjistil“, že u stěžovatele (v budově č. p. 128) sídlí několik odborů, starosta, tajemník a místostarostka, přehlédl však, že odbor finanční a odbor výstavby, dopravy a životního prostředí sídlí v jiné budově (v budově č. p. 21). Rovněž měl krajský soud pracovat s prokázanou skutečností, že schůze rady města č. 10/2024 proběhla v budově základní školy, kam byla mimořádně (na poslední chvíli) přesunuta, a zúčastnila se jí nejen sekretářka, ale rovněž tajemník a místostarostka. Krajský soud tak záměrně popisuje skutkový stav zcela v rozporu s hodnocenými důkazními prostředky. Správně si měl zajistit organizační řád stěžovatele, pokud z něj chtěl činit skutkové závěry. Rovněž neměl vyjít z mylné domněnky o počtu pracovníků. V danou dobu byly přítomny pouze dvě pracovnice na celou budovu úřadu, které zajišťovaly věci spadající do jejich pracovní náplně. Ze spisu vyplývá, že nahlížení do zápisů zajišťuje výhradně sekretariát starosty, ostatní zaměstnanci k těmto dokumentům nemají přístup. Krajský soud svůj závěr založil na domněnce o počtu pracovníků uvedených na internetových stránkách města, a nikoli na důkazech o jejich kompetencích. Tím porušil zásadu, že soud nemůže nahrazovat dokazování vlastními představami o fungování úřadu (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 5. 2013, č. j. 9 As 81/2012-41).

pokračování

[14] Žalobce nebyl zkrácen na svých právech. Stěžovatel plně odůvodnil svůj výjimečný postup operativním přesunem místa konání rady města. V jednání stěžovatele nelze spatřovat projev libovůle či záměr šikanózně omezit práva člena zastupitelstva. Krajský soud přesto tuto skutečnost nijak nekomentuje a pouze mylně (v rozporu s provedeným dokazováním) hodnotí možnost zastupitelnosti sekretářky s tím, že její nepřítomnost nebyla náhlá a jakkoli výjimečná. Neumožnění nahlížení mělo rozumný a pochopitelný důvod, který lze s ohledem na běžný chod věcí považovat za omluvitelný. Stěžovatel prostřednictvím na místě přítomných zaměstnankyň sám aktivně usiloval o to, aby nahlížení následně v co nejkratší možné době umožnil.

III. Vyjádření žalobce

[15] Žalobce navrhl kasační stížnost zamítnout. Krajský soud respektoval právní názor Nejvyššího správního soudu a zabýval se konkrétním důvodem, pro který žalobci nebylo umožněno nahlížení do spisu, jakož i tím, jakým způsobem žalovaný na vzniklou situaci reagoval. Zcela se vypořádal s argumentací žalovaného, který navzdory skutečnému stavu odůvodňoval zásah tím, že je „malým úřadem“, a neshledal žádný omluvitelný důvod pro neumožnění nahlížení. Účast sekretářky na pravidelné schůzi rady města je běžnou součástí chodu věcí, a nikoli mimořádnou či neočekávanou událostí, která by stěžovatele měla paralyzovat a omezit v běžném fungování. Bylo v možnostech úřadu zabezpečit nahlížení i v době nepřítomnosti pověřené pracovnice. Tvrzení žalovaného o sdělení žalobci, že se pověřená pracovnice vrátí ještě též pracovní den, nebylo prokázáno a je nepravdivé. Krajský soud se zabýval a vypořádal s veškerými důkazy navrženými žalovaným, který na dalším výsledku přítomných pracovníků netrval. V rámci dobré správy musí existovat určitá zastupitelnost pracovníků úřadu. Umožnění nahlédnutí do zápisu ze schůze rady města členovi zastupitelstva je naprosto nenáročný úkon, který musí zvládat jakýkoli pracovník úřadu. Přítomné pracovnice nevyvinuly jakoukoli snahu situaci smysluplně řešit, což je opravdu nelichotivou vizitkou stěžovatele. Krajský soud se nicméně vzhledem k závěru, že neumožnění nahlížení do zápisu nebylo z omluvitelného důvodu, již dalším postupem správního orgánu pochopitelně nezabýval.

IV. Zákonné předpoklady věcného posouzení kasační stížnosti

[16] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost podanou včas a osobou k tomu oprávněnou. Stěžovatel je zároveň zastoupen advokátem.

[17] Jelikož ve věci již Nejvyšší správní soud jednou rozhodl rozsudkem č. j. 4 As 283/2024-29, kterým ke kasační stížnosti stěžovatele zrušil první rozsudek krajského soudu, musel se zabývat otázkou, zda tato skutečnost nezakládá nepřípustnost nyní posuzované kasační stížnosti, a pokud nikoli, zda nezakládá nepřípustnost alespoň některých stěžovatelem uplatněných důvodů kasační stížnosti.

[18] Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je kasační stížnost nepřipustná „*proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu*“. Obecné pravidlo o nepřípustnosti

opakované kasační stížnosti je důsledkem vázanosti Nejvyššího správního soudu vlastním právním názorem vysloveným dříve ve stejné věci. Platí, že tímto právním názorem je „*vázán nejen krajský soud, ale také Nejvyšší správní soud sám, rozhoduje-li za jinak nezměněných poměrů v téže věci o kasační stížnosti proti novému rozhodnutí krajského soudu. Změny původně vysloveného právního názoru se senát, který o nové kasační stížnosti rozhoduje, nemůže domoci ani předložením věci rozšířenému senátu postupem podle § 17 s. ř. s.*“ (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007-56, č. 1723/2008 Sb. NSS).

[19] Jak vyplývá z citovaného ustanovení, některé výjimky z tohoto pravidla stanoví přímo zákon. Judikatura zase dovodila některé další výjimky, které se týkají případů, kdy Nejvyšší správní soud zrušil rozhodnutí soudu pro procesní pochybení, nedostatečně zjištěný skutkový stav, případně nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. Vždy je třeba posuzovat přípustnost jednotlivých námitek. Přípustné budou jen ty, které stěžovatel nemohl uplatnit již v předešlé kasační stížnosti (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009-165, č. 2365/2011 Sb. NSS). Současně je třeba zvažovat, zda nepřípustnost některé z námitek není dána z jiného důvodu. Tak by tomu mohlo být podle § 104 odst. 4 s. ř. s. v případě, že se kasační stížnost opírá „*o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl*“.

[20] Stěžovatel namítá, že neumožnění nahlédnutí do zápisu ze schůze rady města není vůbec zásahem a že žalobce se měl proti neposkytnutí informace podle § 82 písm. c) obecního zřízení bránit žalobou na ochranu proti nečinnosti. Tuto námitku stěžovatel ve své dřívější kasační stížnosti neuplatnil, ačkoli k tomu měl možnost. Uvedená námitka je proto nepřípustná podle § 104 odst. 4 s. ř. s. Nejvyšší správní soud byl navíc podle § 109 odst. 4 s. ř. s. povinen se z úřední povinnosti zabývat správností závěru krajského soudu, zda jednání popsané v žalobě je vzhledem ke své povaze, povaze jeho původce či jiným okolnostem pojmově „zásahem“ ve smyslu § 82 s. ř. s. a zda se tedy žalobce mohl domáhat ochrany svých práv právě prostřednictvím žaloby na ochranu před nezákonným zásahem. V tomto ohledu ale v rozsudku č. j. 4 As 283/2024-29 žádné pochybení krajského soudu neshledal, byť se touto otázkou zabýval jen implicitně.

[21] Přípustnými jsou naopak zbylé námitky, jejichž podstata spočívá v tvrzení, že se krajský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Z tohoto důvodu tak kasační stížnost není nepřípustná podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s.

V. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[22] Nejvyšší správní soud přezkoumal rozsudek krajského soudu v mezích rozsahu kasační stížnosti a v ní uplatněných důvodů, jakož i možných vad řízení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[23] Kasační stížnost není důvodná.

[24] Podle § 82 s. ř. s. „*[k]aždý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením [...] správního orgánu, který není*

pokračování

rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný“. Soud vysloví nezákonnost zásahu, jsou-li splněny všechny tímto ustanovením stanovené podmínky kumulativně. Nesplnění i jen jedné z nich má za následek, že ochranu před tvrzeným zásahem nelze poskytnout (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb.).

[25] Žalobce se žalobou domáhal vyslovení nezákonnosti zásahu stěžovatele, který měl spočívat v tom, že mu stěžovatel v rozporu s § 101 odst. 4 obecního zřízení neumožnil v úředních hodinách nahlížet do zápisů ze schůzí rady města Protivín. Takto vymezený zásah zjevně není rozhodnutím a byl zaměřen přímo proti žalobci. Pro posouzení věci je rozhodné, zda byl nezákonný a zda jím byl žalobce přímo zkrácen na svých právech.

[26] Podle § 101 odst. 4 obecního zřízení „[r]ada obce pořizuje ze své schůze zápis, který podepisuje starosta spolu s místostarostou nebo jiným radním. V zápise se vždy uvede počet přítomných členů rady obce, schválený pořad schůze rady obce, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. Zápis ze schůze rady obce musí být pořízen do 15 dnů od jejího konání. O námitkách člena rady obce proti zápisu rozhodne nejbližší schůze rady obce. Zápis ze schůze rady obce musí být uložen u obecního úřadu k nahlédnutí členům zastupitelstva obce.“

[27] Nejvyšší správní soud připomíná obecné závěry, které vyslovil v rozsudku č. j. 4 As 283/2024-29 (zejména v odst. [18] až [22]). Člen zastupitelstva obce je podle § 101 odst. 4 obecního zřízení oprávněn nahlížet u obecního úřadu do zápisu ze schůze rady obce. Tím realizuje jednak své právo na informace, které mu (stejně jako kterékoli jiné osobě) zaručuje čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, jednak své právo na fyzický přístup k jeho originálnímu písemnému vyhotovení v úplném rozsahu, které je jedním z kontrolních oprávnění členů zastupitelstva vůči radě.

[28] Člen zastupitelstva obce není povinen předem žádat o nahlédnutí do zápisu ze schůze rady obce. Postačí, že se dostaví na obecní úřad, kde o to ústně požádá. Ze skutečnosti, že nahlédnutí do zápisu ze schůze rady obce je možné právě v prostorách obecního úřadu, pro něj ovšem vyplývá určité omezení výkonu tohoto práva, které je dáno nezbytností jeho personálně-organizačního zajištění. Obecní zřízení ani jiný zákon nestanoví, ve kterých dnech a v jakém čase se má člen zastupitelstva dostavit na obecní úřad za účelem nahlížení, současně ale ani výslovně neumožňují nahlédnutí jen v určitou konkrétní či jakoukoli dobu. Postup obecního úřadu by měl odpovídat základním zásadám činnosti veřejné správy. Obecní úřad by měl bez zbytečných průtahů zajistit, aby člen zastupitelstva mohl účinně uplatnit své právo nahlédnout do zápisu ze schůze rady obce, a podle možností mu vyjít vstříc (srov. § 2 odst. 3, § 4 odst. 1 a 4 a § 6 odst. 1 správního řádu).

[29] Nahlížení do zápisu ze schůze rady obce by členu zastupitelstva mělo být umožněno k tomu pověřeným pracovníkem úřadu v jeho pracovní době. Tím spíše by tomu tak mělo být v úředních hodinách, které sice neupravuje žádný právní předpis, jsou však tradičním institutem veřejné správy označujícím část pracovní doby vyhrazenou pro jednání s dotčenými osobami a veřejností. Vymezení pracovní doby i úředních hodin je věcí obecního úřadu, který při něm může zohlednit své personální kapacity i místní

poměry. Ten může z těchto důvodů pracovní dobu i úřední hodiny také měnit. Nejen pro členy zastupitelstva, ale také pro veřejnost by ale mělo být předvídatelné, kdy se lze osobně dostavit na obecní úřad v záležitosti, která spadá do jeho působnosti. Takto vymezená doba by měla být stanovena tak, aby obecní úřad mohl účinně vykonávat své zákonné funkce. Dostaví-li se člen zastupitelstva na obecní úřad mimo úřední hodiny, neznamená to, že by nahlédnout do požadovaných zápisů nemohl. Vystavuje se ale nejistotě, že mu s ohledem na konkrétní okolnosti nebude moci být vyhověno. V úředních hodinách by naopak mohl předpokládat, že nahlédnout nebude moci jen výjimečně.

[30] Obecní úřad je podle § 101 odst. 4 obecního zřízení povinen umožnit členovi zastupitelstva obce nahlédnout do zápisu ze schůze rady obce bez zbytečných průtahů. V úředních hodinách by členovi zastupitelstva, který se dostaví na obecní úřad, mělo být nahlížení zásadně umožněno, nemusí tomu tak ale být vždy okamžitě. Zajištění nahlížení je jen jedním z úkolů obecního úřadu. Přesný časový okamžik, kdy se tak stane, proto může být ovlivněn aktuálním plněním jiných úkolů obecního úřadu. Nelze ani vyloučit, že konkrétní okolnosti si s ohledem na personální kapacitu obecního úřadu vyžádají náhlou změnu pracovní doby nebo budou mít za následek, že žádný ze zaměstnanců nebude v danou dobu schopen nahlížení zajistit. Z hlediska práv dotčeného člena zastupitelstva je rozhodné, že neumožnění nahlížení musí mít rozumný důvod, který lze s ohledem na běžný chod věcí považovat za omluvitelný (např. náhlá práceneschopnost příslušného úředníka), a obecní úřad musí usilovat o to, aby nahlížení následně v co nejkratší možné době umožnil. Především by měl členovi zastupitelstva sdělit, kdy bude moci nahlízet, případně se s ním na vhodném termínu dohodnout, čímž zajistí, že nebude zkrácen na svých právech. O rozumný důvod ale nepůjde, bude-li neumožnění nahlížení projevem libovůle, natožpak záměrným či šikanózním omezováním práv člena zastupitelstva. Neumožní-li obecní úřad nahlédnout do zápisu ze schůze rady obce bez toho, aby byl dán některý z výše uvedených důvodů pro takovýto výjimečný postup, nezákonně tím zasáhne do práv člena zastupitelstva obce podle § 101 odst. 4 obecního zřízení.

[31] Krajský soud dostal požadavkům, které vyplynuly ze závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu vysloveného v rozsudku č. j. 4 As 283/2024-29. Ve svém posouzení se neomezil na zjištění, že stěžovatel žalobci, který je členem zastupitelstva, v úředních hodinách neumožnil nahlédnutí do zápisů ze schůze rady města Protivín. Rovněž posuzoval, z jakého důvodu se tak stalo a zda tento důvod lze považovat s ohledem na běžný chod věcí za omluvitelný. Žádný takový důvod ale z provedeného dokazování nevyplynul.

[32] Ze skutkových zjištění krajského soudu vyplynulo, že žalobce se dostavil k nahlédnutí do požadovaných zápisů ze schůzí rady města do budovy stěžovatele dne 15. 5. 2024 v úředních hodinách (kolem 15:30 hodin), tedy v době, kterou si stěžovatel sám vyhradil pro jednání s veřejností. V budově však žalobce nezastihl zaměstnankyni – sekretářku, která měla nahlížení na starost, a jiné pracovnice, které o nahlížení požádal, mu v době její nepřítomnosti zápisy nezpřístupnily. Napadený rozsudek dále vyšel z nesporných tvrzení, že v uvedený den probíhalo od 15:00 hodin jednání rady města, jehož se účastnila také uvedená sekretářka.

pokračování

[33] Jak již bylo uvedeno výše, požadavek zajistit členům zastupitelstva nahlížení do zápisů ze schůze rady obce je obecně splněn tím, že takové nahlížení je možné v úředních hodinách. Právě v nich se žalobce dostavil za účelem nahlížení. Zápis z schůze rady města se ovšem nacházel v zamčené kanceláři sekretářky. Tato skutečnost sama o sobě ještě neznamenala odepření nahlížení, stěžovatel měl ale následně postupovat tak, aby nahlížení přesto umožnil, např. prostřednictvím náhradního klíče, nebo kontaktováním příslušné sekretářky, která byla z pracovních důvodů přítomna v jiné budově. Nebyly zjištěny žádné okolnosti, které by v daném okamžiku, natožpak do konce úředních hodin, takovému postupu bránily a byly tak omluvitelným důvodem, pro který se měl žalobce dostavit v jiný termín, třeba až druhý den. Přístup do uvedené kanceláře měl prostě zajistit jiný zaměstnanec, byť by se tak stalo s určitým zpožděním, které si vyžádalo řešení vzniklé situace. V případě stěžovatele, který je pověřeným obecním úřadem disponujícím početným personálním zabezpečením umožňujícím zastupitelnost při výkonu jeho funkcí, by jiný závěr mohly odůvodnit pouze mimořádné okolnosti. Zpřístupnění zápisů ze schůze rady města za účelem nahlížení je navíc jednoduchým úkonem, který může činit v podstatě kterýkoli ze zaměstnanců úřadu. Lze proto přisvědčit závěru krajského soudu, že stěžovatel výše shrnutým postupem porušil právo žalobce jako člena zastupitelstva nahlížet do zápisů ze schůze rady města, které mu stanoví § 101 odst. 4 obecního zřízení.

VI. Závěr a náklady řízení

[34] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, pročez ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[35] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Procesně úspěšný žalobce má právo na náhradu odměny právního zástupce za jeden úkon právní služby (vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 19. 12. 2025) podle § 11 odst. 1 písm. d) a § 9 odst. 5 ve spojení s § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, ve výši 4 620 Kč a náhradu hotových výdajů ve výši 450 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupce žalobce není plátcem daně z přidané hodnoty. Celkově je tedy stěžovatel povinen zaplatit žalobci na nákladech řízení o kasační stížnosti částku 5 070 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. července 2026

JUDr. Radan Malík
předseda senátu